

College voor Examen

TERUGBLIK

CENTRAAL SCHRIFTELIJK EXAMEN tekenen, handvaardigheid en
textiele vormgeving VWO
EERSTE TIJDVAK 2013

Inleiding

Quickscan

Via WOLF (Windows Optisch Leesbaar Formulier) geven examinatoren per vraag de scores van hun kandidaten voor het centraal examen aan Cito door. Ten behoeve van de normering stelt Cito op basis van de WOLF-gegevens een toets- en itemanalyse van het centrale examen op. Via WOLF wordt de examinatoren gevraagd naar hun mening over de moeilijkheidsgraad, de lengte en de aansluiting op het gegeven onderwijs. Ook wordt de examinatoren gevraagd welk rapportcijfer zij aan dit centraal examen zouden geven. De resultaten van deze bevraging via WOLF worden weergegeven via de quickscan. De quickscan geeft een beeld van de mening van de docenten over het centraal examen nadat zij de eerste correctie hebben verricht.

De vragenlijst

Bij enkele vakken zijn de examinatoren ook ná de normering middels een uitgebreidere vragenlijst over het centrale examen eerste tijdvak bevraagd. Deze vakken zijn geselecteerd op basis van de resultaten van de quickscan over het voorafgaande examenjaar. Met de combinatie van quickscan en vragenlijst beogen CvE en Cito om een representatief beeld te verkrijgen van de meningen van de docenten over het centrale examen. CvE en Cito kunnen dan bezien of in toekomstige centrale examens, met behoud van handhaving van het niveau, ingespeeld kan worden op de wensen en opvattingen uit het veld. Met uitzondering van het rapportcijfer maken de vragen uit de quickscan eveneens deel uit van de vragenlijst. Het is mogelijk dat dezelfde vraag verschillend beantwoord is doordat de quickscan vóór en de vragenlijst ná de normering is afgenomen.

Afnamegegevens

Cito stelt jaarlijks een digitaal examenverslag op de centrale examens: www.cito.nl.

Kies: voortgezet onderwijs _ centrale examens _ Examenverslagen

Per centraal examen worden daarin afnamegegevens weergegeven die zijn ontleend aan de toetsenitemanalyse.

Terugblik

De resultaten van de quickscan en de vragenlijst vormen samen met een overzicht van de afnamegegevens de terugblik op het centraal examen.

Hierna treft u de terugblik aan op het centraal schriftelijk examen tekenen, handvaardigheid en textiele vormgeving eerste tijdvak 2013 en de conclusies van CvE en Cito daaruit.

1 Resultaten van de quickscan

Bron: www.cito.nl

Kies: voortgezet onderwijs → centrale examens → Examenverslagen → Waardering per examen 2013

Wat is uw oordeel over de moeilijkheidsgraad van het examen?				
Ik vind het examen			Abs.	Perc.
te moeilijk.			21	11 %
moeilijk.			79	42 %
niet te moeilijk/niet te makkelijk.			75	40 %
makkelijk.			11	6 %
te makkelijk.			2	1 %
		N=	188	100 %

gemiddelde 2,44

standaardafw. 0,81

Wat is uw oordeel over de lengte van het examen in verhouding tot de tijd die de kandidaat ervoor beschikbaar heeft?				
Het examen is			Abs.	Perc.
Te lang			52	28 %
Precies goed			134	71 %
Te kort			2	1 %
		N=	188	100 %

gemiddelde 1,73

standaardafw 0,47

Wat is uw oordeel over de inhoudelijke aansluiting van het examen bij het gegeven onderwijs?				
			Abs.	Perc.
Zeer goed			1	1 %
Goed			8	4 %
Voldoende			44	23 %
Onvoldoende			85	45 %
slecht			50	27 %
		N=	188	100 %

gemiddelde 2,07

standaardafw 0,85

Welk cijfer zou u dit examen geven?				
Ik geef dit examen een:			Abs.	Perc.
	1		1	1 %
	2		5	3 %
	3		10	5 %
	4		27	14 %
	5		59	31 %
	6		57	30 %
	7		23	12 %
	8		5	3 %
	9		1	1 %
	10		0	0 %
		N=	188	100 %

gemiddelde 5,30
standaardafw 1,31

2 Resultaten van de vragenlijst

Vorbereiding op het examen en aansluiting bij de syllabus

Welke documenten gebruikt u bij de voorbereiding van uw leerlingen op het examen?				
	Altijd	Meestal	Zelden	Nooit
Een (combinatie van) methode(n)	71 (74,0%)	12 (12,5%)	10 (10,4%)	3 (3,1%)
September- en/of Maartmededelingen van CvE (voorheen CEVO)	66 (68,8%)	16 (16,7%)	9 (9,4%)	5 (5,2%)
Oude examens	47 (49,0%)	29 (30,2%)	15 (15,6%)	5 (5,2%)
Syllabus (gepubliceerd door CvE)	93 (96,9%)	2 (2,1%)	1 (1,0%)	0 (0,0%)

Beantwoordt het examen aan de eisen die in de door CvE gepubliceerde syllabus worden gesteld? Het examen beantwoordt		
Volledig aan de eisen	1	1,0%
In voldoende mate aan de eisen	39	40,6%
In onvoldoende mate aan de eisen	46	47,9%
In het geheel niet aan de eisen	9	9,4%
Dit kan ik niet beoordelen	1	1,0%
Totaal	96	100%

Wat is uw oordeel over de inhoudelijke aansluiting van het examen bij het gegeven onderwijs?		
zeer goed	0	0,0%
goed	9	9,4%
voldoende	38	39,6%
onvoldoende	38	39,6%
slecht	11	11,5%
Totaal	96	100%

Het is de bedoeling dat uit de syllabus duidelijk blijkt wat de leerlingen voor het examen moeten kennen en kunnen. Wat is uw mening over de duidelijkheid van de syllabus?		
goed	1	1,0%
Ruim voldoende	6	6,3%
Voldoende	18	18,8%
Onvoldoende	39	40,6%
slecht	32	33,3%

Dit kan ik niet beoordelen	0	0,0%
Totaal	96	100%

Uitgangsmateriaal, bronnen en teksten

Wat is uw mening over de functionaliteit van de inleidende teksten voor de beantwoording van de vragen?

De inleidende teksten zijn

Allemaal functioneel	8	8,3%
Grotendeels functioneel	50	52,1%
Grotendeels niet functioneel	34	35,4%
Geen van alle functioneel	4	4,2%
Totaal	96	100%

Moeilijkheidsgraad

Wat is uw oordeel over de moeilijkheidsgraad van het examen?

Ik vind het examen

Te moeilijk	3	3,1%
Moeilijk	27	28,1%
Niet te moeilijk/niet te makkelijk	61	63,5%
Makkelijk	3	3,1%
Te makkelijk	2	2,1%
Totaal	96	100%

Wat is uw oordeel over de mate waarin het examen de vaardige en minder vaardige kandidaten onderscheidt?

Het onderscheidend vermogen

Is voldoende	50	52,1%
Is onvoldoende	37	38,5%
Kan ik niet beoordelen	9	9,4%
Totaal	96	100%

In het examen komen reproductieve vragen (kennis) en productieve vragen (inzicht en toepassing) voor. Wat is uw mening over de verhouding tussen het aantal reproductieve vragen en het aantal productieve vragen?

Ik vind de verhouding tussen reproductieve en productieve vragen

Goed	34	35,4%
Niet (zo) goed, ik heb liever een groter aantal reproductieve vragen	48	50,0%

Niet (zo) goed, ik heb liever een groter aantal productieve vragen	14	14,6%
Totaal	96	100%

Lengte

Wat is uw oordeel over de lengte van het examen in verhouding tot de tijd die de kandidaat ervoor beschikbaar heeft?

Het examen is

Te lang	16	16,7%
Precies goed	77	80,2%
Te kort	3	3,1%
Totaal	96	100%

Taalgebruik

Het is de bedoeling dat formuleringen voor de kandidaten begrijpelijk zijn.

In welke mate vindt u het taalgebruik in het examen passend bij de doelgroep?

Ik vind het taalgebruik

Passend	22	22,9%
Grotendeels passend	64	66,7%
Grotendeels niet passend	10	10,4%
In het geheel niet passend	0	0,0%
Totaal	96	100%

Vraagvorm

Een gesloten vraag is een vraagvorm waarbij de kandidaat moet kiezen uit een beperkt aantal antwoordmogelijkheden die vooraf gegeven zijn. Een open vraag is een vraagvorm waarbij een kandidaat het antwoord zelf moet formuleren. In het examen komen vrijwel alleen open vragen voor.

Wat vindt u van de verdeling van beide vraagvormen in het examen?

Ik vind de verdeling van de vraagvormen

Goed	61	63,5%
Niet (zo) goed, ik heb liever een groter aantal gesloten vragen	31	32,3%
Niet (zo) goed, ik heb liever uitsluitend gesloten vragen	0	0,0%
Niet (zo) goed, ik heb liever uitsluitend open vragen	4	4,2%
Totaal	96	100%

Correctievoorschrift

Het correctievoorschrift bestaat uit een algemeen gedeelte en een vakspecifiek gedeelte. In het algemene gedeelte staan de algemene regels voor de correctie van examenvragen. Het vakspecifieke gedeelte bevat het beoordelingsmodel met het bijbehorende scoringsvoorschrift.

In welke mate geeft het beoordelingsmodel u voldoende houvast om bij de antwoorden van een kandidaat te bepalen hoeveel scorepunten u moet toekennen?

Het beoordelingsmodel geeft mij

Bij alle vragen voldoende houvast	10	10,4%
Bij de meeste vragen voldoende houvast	72	75,0%
Bij de meeste vragen onvoldoende houvast	14	14,6%
Bij alle vragen onvoldoende houvast	0	0,0%
Totaal	96	100%

Vakspecifieke vragen

Het examen TeHaTex vwo is opgebouwd rond het thema Engagement. In de syllabus is er voor gekozen dit thema aan de hand van namen van kunstenaars en kunstwerken in combinatie met probleemstellingen uit te werken. Daarnaast is het thema toegelicht aan de hand van voorbeeldvragen, een omschrijving van de basisstof en bronteksten.

Wat is uw mening over de mate van houvast die deze opzet biedt?

Ruim voldoende houvast	8	8,3%
Voldoende houvast	23	24,0%
Te weinig houvast	47	49,0%
Veel te weinig houvast	18	18,8%
Totaal	96	100%

Een deel van de syllabus is ook aangeboden in de vorm van een thema-website.

Wat is uw mening over de bruikbaarheid van de thema-website?

Ik vond deze website

Zeer bruikbaar	4	4,2%
Bruikbaar	53	55,2%
Niet bruikbaar	28	29,2%
Het bestaan van deze website is mij niet bekend	11	11,5%
Totaal	96	100%

De verplichte lesstof beslaat drie periodes en vier contexten. Het behandelen van deze verplichte lesstof zou moeten passen in circa 25 lesuren.

Wat is uw mening over de omvang van de verplichte lesstof in relatie tot de beschikbare lesuren?

Ik vind de hoeveelheid verplichte lesstof in relatie tot de beschikbare lesuren

Veel te weinig	5	5,2%
Te weinig	15	15,6%
Passend	32	33,3%
Te veel	44	45,8%
Totaal	96	100%

Wat is uw mening over de invulling van het thema Engagement voor zover het

- de gekozen sleutelkunstwerken,
- de voorbeelden van representatieve kunstenaars en
- de gekozen bronteksten

betreft?

Ik vind de invulling van genoemde onderdelen

	Heel goed passen bij het thema	Goed passen bij het thema	Passen bij het thema	Niet passen bij het thema
De gekozen sleutelkunstwerken	15 (15,6%)	47 (49,0%)	32 (33,3%)	2 (2,1%)
De voorbeelden van representatieve kunstenaars	11 (11,5%)	36 (37,5%)	41 (42,7%)	8 (8,3%)
De gekozen bronteksten	1 (1,0%)	24 (25,0%)	55 (57,3%)	16 (16,7%)

Voor het thema Engagement is in de syllabus aangegeven dat het accent ligt op de vaardigheden interpretatie en reflectie.

Wat is uw mening over deze accentbepaling in de syllabus voor het vak TeHaTex?

Ik vind deze accentbepaling

Zeer waardevol	8	8,3%
Waardevol	76	79,2%
Niet waardevol	12	12,5%
Totaal	96	100%

Wat is uw mening over de wijze waarop accentuering van de vaardigheden interpretatie en reflectie is vertaald naar het Centraal Schriftelijk Examen?

Ik vind deze vertaling

Zeer geslaagd	1	1,0%
Geslaagd	38	39,6%
Niet geslaagd	57	59,4%
Totaal	96	100%

In hoeverre heeft het accent op de vaardigheden interpretatie en reflectie geleid tot een aangepaste voorbereiding van uw kandidaten op het Centraal Schriftelijk Examen?

Ik heb mijn lessen wat betreft inhoud en didactiek

Vrijwel uitsluitend op deze vaardigheden gericht	1	1,0%
Grotendeels op deze vaardigheden gericht	29	30,2%
Ongeveer voor de helft op deze vaardigheden gericht	48	50,0%
In beperkte mate op deze vaardigheden gericht	17	17,7%
Vrijwel niet op deze vaardigheden gericht	1	1,0%
Totaal	96	100%

Open vraag

De vragenlijst bestond uit 19 gesloten vragen. De vragenlijst is ingevuld door 96 docenten. 74 docenten (77%) hebben bij de open vraag (laatste vraag) een inhoudelijke reactie gegeven. Hieronder volgt een inhoudelijke samenvatting.

Terugkeren van kunstwerken en kunstenaars uit de syllabus in het examen

Docenten merkten vaak op dat kunstwerken en kunstenaars uit de syllabus nauwelijks terugkeerden in het examen. De voorbeeldvragen in de syllabus waren meer gericht op kennisreproductie dan de vragen in het examen 2013 en bevatten wél kunstwerken uit de syllabus. Dit gebrek aan herkenning was een teleurstelling voor kandidaten en voor docenten.

In de voorbereiding is veel energie gestoken in het vergaren / opdoen / aanbrengen van kennis. Deze inspanning werd niet beloond. In het examen konden kandidaten leunen op algemene ontwikkeling en informatie die in het examen werd gegeven. Kunstbeschouwend was het een goed examen.

Verdeling van periodes, disciplines en onderwerpen in het examen

Docenten misten verschillende aspecten in het examen. Kunst van vóór 1900 had meer aandacht mogen krijgen. Verder werd de discipline architectuur gemist. Er was (te) veel aandacht voor fotografie en het onderwerp emancipatie. Ook werd de categorisering uit de syllabus gemist in het examen (Sociaal, Utopie, Politiek, Emancipatie in combinatie met tijdspanne 1750-1900, 1900-1945 en 1945-heden).

Opzet van de syllabus

De informatie in de syllabus werd onsamenhangend gevonden. Docenten gaven ook aan dat het benadrukken van begrippen als 'representatieve kunstenaars' en 'sleutelwerken' in de syllabus een verkeerde verwachting heeft gewekt bij kandidaten (zie ook *Terugkeren van kunstwerken en kunstenaars uit de syllabus in het examen*). Verder werd opgemerkt dat de nadruk op vaardigheden 'kritische reflectie' en 'analyse' niet past op de exameneisen/probleemstellingen. In de exameneisen wordt kennis verondersteld die met alleen analyse en discussie niet kan worden opgedaan.

Niveau en status van de teksten uit de syllabus

Het niveau van de teksten en het karakter ervan was erg wisselend volgens docenten, soms boven niveau van vwo 6. Soms werd selectie/keuze van een tekst als 'zwak' getypeerd. Docenten gaven ook aan dat zij de status van de teksten onduidelijk vonden: "Wordt de informatie in de teksten als parate kennis verwacht tijdens het examen, of niet?".

Hoeveelheid stof

Docenten gaven aan veel werk te hebben gehad aan het behandelen van het thema. Er worden veel kunstenaars en kunstwerken genoemd in de stofspecificatie. Daarnaast was er ook nog de 'Globale stofomschrijving'. De teksten geven vaak geen antwoorden op de exameneisen/probleemstellingen, er was daardoor (te) veel werk voor kandidaat en docent.

3 Analysegegevens

Bron: www.cito.nl

Kies: voortgezet onderwijs → centrale examens → Examenverslagen → Resultaten per examen 2013
Open de Excel-applicatie.

Door de cel 'P'-waarde totale steekproef' aan te klikken vindt u een omschrijving van het begrip 'P'-waarde'.

Schooltype/Leerweg	VWO
Soort examen	CSE
Vaknaam	tekenen, handvaardigheid & textiele vormgeving
Totaal aantal kandidaten	2.744
Steekproefgrootte	2.119
Aantal vragen	34
P'-waarde totale steekproef	0,61
P'-waarde, alleen jongens	0,59
P'-waarde, alleen meisjes	0,61
Maximumscore	70
Gemiddelde score	42,4
Normeringsterm	1,0
Gemiddeld cijfer	6,4
Percentage onvoldoendes (<5.5)	16,4
Standaardafwijking	7,7
Betrouwbaarheid (asyp. GLB)	0,78
Standaardmeetfout	3,6

4 Conclusies en aandachtspunten voor de toekomst

Het belangrijkste kritiekpunt dat uit de resultaten van de vragenlijst naar voren komt, betreft niet zozeer het examen zelf als wel de mogelijkheid van een goede voorbereiding op het examen. Een grote groep docenten geeft aan dat hiervoor de syllabus te weinig houvast biedt. Wel wordt de accentbepaling in de syllabus, op de vaardigheden interpretatie en reflectie, als waardevol ervaren. En zo worden ook de gekozen sleutelwerken, de voorbeelden van representatieve kunstenaars en de bronteksten overwegend als passend ervaren.

Als kritiek op het examen zelf komt naar voren dat een grote groep docenten de voorkeur geeft aan meer reproductieve vragen in het examen. Ook geeft een omvangrijke groep aan de wijze waarop accentuering van de vaardigheden interpretatie en reflectie is vertaald naar het examen niet geslaagd te vinden. Voor de overige aspecten is men over het algemeen tevreden. Hierbij gaat het om kwaliteiten als: lengte examen, moeilijkheidsgraad examen, functionaliteit inleidende teksten, taalgebruik, verdeling vraagvormen, houvast correctievoorschrift.

Wat betekent bovenstaande voor de toekomst?

De examenmakers van Cito en CvE trekken zich de kritiekpunten aan. Omdat echter voor 2014 de examenopgaven bij binnenkomst van de resultaten van deze vragenlijst al grotendeels op de plank lagen en ook de syllabus al was gepubliceerd, hebbende examenmakers met deze resultaten voor 2014 nauwelijks rekening kunnen houden. Voor de examens van 2015 en 2016 neemt men de kritiekpunten wel mee bij de ontwikkeling van de examenopgaven voor zover dit binnen de opzet van de syllabus past.

Kritiek op de inhoud en vorm van de syllabus worden door de nieuwe syllabuscommissie van het nieuwe thema per 2017 meegenomen. Zodra meer over dit thema bekend is, wordt u hierover door CvE geïnformeerd. Een conceptsyllabus 2017 wordt voorjaar 2015 ter raadpleging voorgelegd aan alle docenten die hieraan mee willen doen. Dit gebeurt middels een digitale veldraadpleging die aan alle scholen met examenkandidaten tehatex vwo wordt gestuurd.

Tot slot kan gezegd worden dat Cito en CvE de goede punten van de syllabus en het centraal schriftelijk examen 2014 ook voor de toekomst probeert vast te houden.